

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Troms og Finnmark fylkeskommune

Dato: 12.04.2023
Deres ref: 22/14727-6
Vår ref: 2023/00306

NIBIO
Postboks 115, 1431 Ås
Tlf: 406 04 100
post@nibio.no
nibio.no

Org. nr: 988 983 837

Innspill til Regional plan for klimaomstilling i Finnmark

Vi viser til forslag til planprogram for Regional plan for klimaomstilling i Finnmark, av 16.02.2023. Planen er delt inn i tre plantemaer; 1) Redusere klimagassutslipp, 2) Klimatilpasning og 3) Bevare naturmangfold. Planprogrammet omtaler videre bl.a. behovet for utredninger og medvirkning.

Faglig er innspillet koordinert av Jostein Frydenlund, divisjon for kart og statistikk og Lillian Øygarden, divisjon for matproduksjon og samfunn.

Omtalen av første plantema (kap. 2), Redusere klimagassutslipp, beskriver målene for reduksjon av klimagassutslipp. Etter vår vurdering bør planen også peke på at man i størst mulig grad bør unngå å bygge ned karbonrike areal.

Norge har forpliktet seg til å redusere utslippene av klimagasser med minst 55 % innen 2030 sammenlignet med 1990 og bli et lavutslippssamfunn innen 2050. I tillegg skal utslippene fra arealbrukssektoren ikke overstige opptaket (netto null-forpliktelsen) i perioden 2021-2025. For å nå disse målene kreves det kutt av klimagassutslipp i alle sektorer og kraftige begrensninger på nedbygging av areal. Vi ønsker derfor å påpeke at planen som er på høring, også bør legge vekt på at karbonrike areal ikke bør bygges ned.

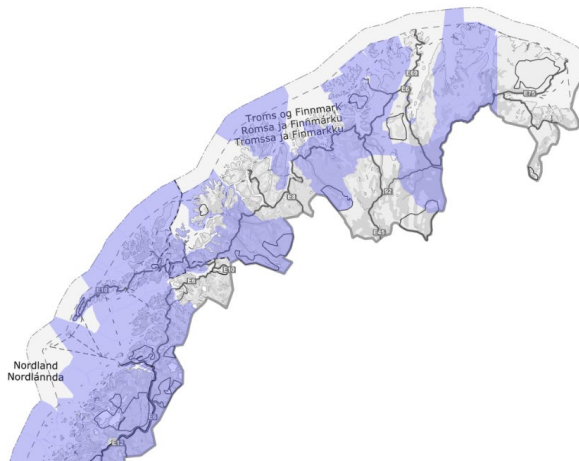
NIBIO har utviklet for bruk på kommunenivå en kalkulator som er aktuell ved vurderinger av effekter av endret arealbruk, for bl.a. karbonlagring og klimagassutslipp. NIBIO er ansvarlig for de årlige beregninger av klimagassutslipp og opptak fra Arealbruksektoren (LULUCF). Dette gir også grunnlag for å lage regnskap på kommune og fylkesnivå. Således bidrar NIBIO til noe av det tilgjengelige kunnskapsgrunnlaget. Det kan være til nytte for arbeid med oppfølging av bl.a. Statlige planretningslinjer for klima og energiplanlegging og klimatilpasning. Dette er ikke nevnt i planprogrammet.

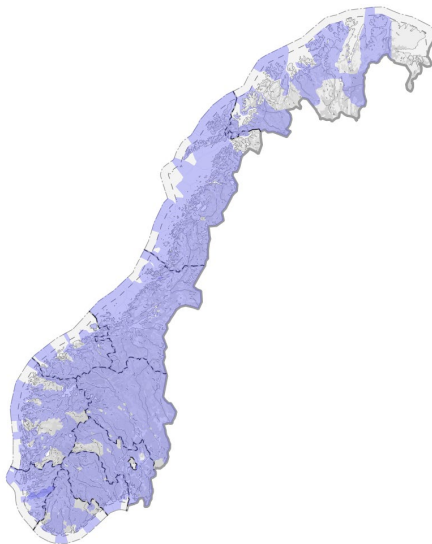
NIBIO

Utredningsbehov (kap. 8), gir en oversikt over og sammenfatter eksisterende kunnskapsgrunnlag, Kapitlet identifiserer også nødvendige utredningsbehov.

Arealregnskap listes opp som et behov og NIBIO ønsker å presisere viktigheten av dette. Digitale arealplaner er en sentral datakilde i et arealregnskap og viktig for å gi kunnskap om framtidige arealbudsjetter for fylket. Det bør derfor satses på å få digitale arealplaner for alle kommunene i fylket, tilgjengelig gjennom geonorge.no. I dag har Finnmark lavere dekningsgrad av digitale planer enn resten av landet (Figur 1 og 2), og dette begrenser analysemulighetene.

Figur 1. Dekningsgrad av kommuneplaner fra geonorge.no for Troms og Finnmark.

Figur 2. Dekningsgrad av kommuneplaner fra geonorge.no for Norge.

Omtalen av eksisterende kunnskapsgrunnlag og identifisering av utredningsbehov inkluderer ikke primærnæringer. I forhold til fremtidig næringsutvikling vil det etter vår vurdering være naturlig å

NIBIO

gjøre vurderinger i forhold til endringer i klima og behovet for klimatilpasning. For næringsutvikling er det behov for helhetlig kunnskap om naturmangfold, arealgrunnlag og regnskap for klimagassutslipp, som nevnt over, men også spesifikk kunnskap om landbruk, reindrift og marin sektor. Eksisterende kunnskapsgrunnlag kan vurdere å vise til en større bredde av nasjonale utredninger, eksempelvis NIBIOs rapporter 9/38/2023 [Kunnskapsgrunnlag for norsk jordvernstrategi](#), 8/110/2022 [Klimaendringer utfordrer det norske matsystemet. Kunnskapsgrunnlag for vurdering av klimarisiko i verdikjeder med matsystemet som case](#), 7/164/2021 [Arealbruksendring til utbygd areal Faktagrunnlag for vurdering av avgift på utslipp fra arealbruksendring – rapporterte utslipp og mulige kartgrunnlag](#) og 9/46/2023 [Arealregnskap som kartgrunnlag og arbeidsmetode](#).

Planen omtaler kommunikasjon og medvirkning, over flere kapitler, som det er bedt om innspill på. NIBIO registrerer at det bl.a. skal avholdes nytt regionalt planforum og etableres arbeidsgrupper for hvert plantema, som grunnlag for handlingsprogram.

Gjeldende planprogram er overordnet og fokusert på planprosesser, der involvering og formidling er sterkt fremhevet. NIBIO støtter viktigheten av å formidle foreliggende kunnskap og antar det vil være aktuelt med formidling fra [Senter for Arktisk Landbruk](#) og fra regjeringens satsing på [Bærekraftig landbruk og Verdiskaping i Nord](#)

Vi ønsker imidlertid i denne sammenheng å påpeke viktigheten av videre kunnskapsutvikling, som beslutningsgrunnlag. Vi antar det kan bli aktuelt og relevant med konkrete bidrag fra forskningsinstitusjoner - også fra NIBIO – både til videre planarbeid og til bidrag om formidling. Det er angitt at planen for omstilling skal utarbeides i samarbeid med og medvirkning fra relevante samfunnsaktører. Vi antar NIBIO er relevant i denne sammenheng, der det også skal stimuleres til næringsutvikling. Det vil etter vår vurdering være avgjørende å involvere forskningsinstitusjoner for utredninger, kunnskapssynteser mv., og vi legger til grunn at dette vil bli fulgt opp gjennom handlingsprogram.

Næringsutvikling er viktig i Nord og vi antar planen med handlingsprogram vil fremheve mer om landbruk, reindrift og marin produksjon og behovet for bedre kunnskap om klimaeffekter, klimatilpasning (og usikkerheter) for disse næringer.

Med vennlig hilsen

Per Stålnacke

Forskningsdirektør, NIBIO